

Svensk lærebok i pediatri

Lindberg T, Lagercrantz H, red.

Barnmedisin

3. utg. 672 s, tab, ill. Lund: Studentlitteratur, 2007. Pris SEK 665
ISBN 978-91-44-04469-9

Lindberg & Lagercrantz presenterer en omarbeidet og utvidet utgave av sin lærebok i pediatri. Den er utvidet med nesten 100 sider og fem kapitler siden 2. utgave, som ble anmeldt i Tidsskriftet i 2003. Kjøperen får også

med seg bruksrett til en webside, www.growingpeople.se, som blant annet inneholder den svenske helsestasjonshåndboken og oppdaterte svenske retningslinjer for vaksinasjon, i tillegg til mye annen foreldrerettet informasjon.

Mer enn 50 svenske kolleger har bidratt, og redaktørene er vel kjent også utenfor Sverige. Målgruppen er, som i tidligere utgaver, ikke presisert, men den fremstår som rettet mot medisinstudenter. Med den siste økningen i sidetall begynner dette kanskje å nærme seg grensen for hva studentene vil ønske å lese. Men samtidig har omarbeidingen etter mitt syn i større grad gjort dette til en bok som allmennpraktiserende kolleger vil kunne ha glede av å ha som referanse på kontoret.

I tillegg vil den, slik den nå foreligger, kunne være en fin første innføring og/eller repetisjon for yngre kolleger som begynner sin spesialistutdanning i pediatri. Sykepleiere som spesialiserer seg i barnemedisinsk sykepleie vil også ha glede av den. Den inneholder en rekke nyttige oversikter og tabeller som gir en kjapp oversikt over viktige områder. Denne utgaven er mer brukervennlig enn den forrige.

Fordi den utelukkende er skrevet av svenske kolleger og rettet mot svenske forhold, vil studentene måtte hjelpe seg med norsk tilleggsmateriale for visse forhold, f.eks. sosialpediatri, vaksinasjonsprogrammer og helsestasjonsregler. For øvrig er det mange likhetspunkter mellom norsk og svensk barnemedisin, og på visse måter er vel derfor *Barnmedicin* vel så egnet som engelskspråklige lærebøker fra til dels fjerne himmelstrøk, i hvert fall for skandinavisktalende studenter.

I min anmeldelse av forrige utgave kommenterte jeg at presentasjonsform og layout fortonte seg ganske «anemisk» i forhold til mer visuelt spenstige engelskspråklige bøker. Dette er fortsatt tilfellet. Gevinsten er at den er rimelig, særskilt når man tar i betraktning omfanget og den

solide kvaliteten på papir, trykk og innbinding (harde permer).

Jeg anbefaler gjerne *Barnmedicin* til de brukergruppene som jeg nevnte over.

Thor Willy Ruud Hansen

Barneklubben
Rikshospitalet-Radiumhospitalet

Intensivmedisin for hjertebarn

Nichols DG, Cameron DE.

Critical heart disease in infants and children

2 bd. 2. utg. 1 040 s, tab, ill. Philadelphia, PA: Mosby Elsevier, 2006. Pris USD 219
ISBN 978-0-323-01281-2

Her er en god lærebok for leger som behandler hjertesyrke barn. Den springer ut fra et solid fagmiljø ved Johns Hopkins Hospital. Omsorgen for barn med hjertefeil involverer mange faggrupper

og krever utstrakt samarbeid. Hovedvekten er lagt på intensivmedisinsk behandling, og det er bidrag fra barneintensivister, anestesiloger, barnehjertekirurger og barnekardiologer. Sammenliknet med klassikeren *Pediatric cardiac intensive care* av Anthony C. Chang og medarbeidere fra 1998 har denne dobbelt pris og størrelse. Klassikeren har lettilgjengelig layout med mye luft, mens dette er en fortettet tekstbok som i detaljrikdom og referansebruk nærmer seg det tyngre tobinds oppslagsverket til Moss & Adams.

Språket er lettest engelsk. Boken er solid innbundet med litt tynn papirkvalitet. Det er fem hoveddeler.

Første del dekker grunnleggende prinsipper. Segmental anatomisk tilnærming til beskrivelse av medfødte hjertefeil er tungt stoff presentert på en tilgjengelig måte. I tillegg til kardiopulmonal sirkulasjonsfysiologi finnes detaljerte kapitler om funksjonssvikt i andre organsystemer hos barn med hjertesykdom. Her finnes også oppdatert kardiiovaskulær farmakologi, f.eks. drøftes betablokade ved hjertesvikt hos barn. Ulikt norsk praksis vektlegges milniron ved lavt minuttvolum etter hjertekirurgi.

I andre del er det grundig beskrivelse av intensivmedisinske temaer som rytmeforstyrrelser, resuscitering, respirasjonsstøtte, koagulasjonsforstyrrelser og ernæring. Her er også hjerte- og hjerte-lunge-transplantasjon med epidemiologi dekket frem til 2004.

Tredje del omhandler utstyr og teknikker for diagnostikk, monitorering og behandling. Betydningen av tilgang til kvalifisert

CT og MR med tredimensjonal rekonstruksjon og blodstrømsmålinger behandles grundig, med oppdaterte illustrasjoner.

I fjerde del beskrives på 300 sider alt fra de vanligste til de helt sjeldne medfødte hjertefeil. For hver enkelt tilstand finnes veltillagde anatomiske illustrasjoner med ulike kirurgiske løsninger, men man undrer seg over at akkurat ventrikkelseptumdefektene er slett illustrert. Til forskjell fra Chang og medarbeideres lærebok er embryologien inkludert, det styrker den anatomiske forståelse.

Hemodynamikk presenteres i hjerte-figurer med trykk- og oksygenmetningstall fra hjertekateterisering. Beskrivelsen av det postoperative forløp for de enkelte tilstander er detaljerte og praktiske. Vi finner flere gode behandlingsalgoritmer for kjente kliniske problemer, som lavt minuttvolum etter Fontan-operasjon og pulmonal hypertensiv krise.

Oppdatert informasjon om intervensjonelle behandlingsalternativer og farmakologisk behandling går igjen. Her dekkes for eksempel kateterbasert lukking av ventrikkelseptumdefekt samt åpning av atretisk pulmonalklaff. Det finnes behandlingsstudier fra 2005, men det hadde vært enda bedre om denne muligheten var mer utstrakt brukt. Det mangler for eksempel beskrivelse av klaffebærende stenter i høyre ventrikkels utløp og ulike klaffeplastikker.

Femte del er en diversedel der barnekar-diologisk relevante syndromer med oppdatert genetisk diagnostikk drøftes. Kapitlet om pulmonal hypertensjon av R.J. Barst er en pedagogisk forbilledlig sammenstilling av kliniske tegn og patofysiologi, ned til regulering av proteinnivåer. Kardiomyopati er viet en egen seksjon.

Relevante studier blir referert i teksten, i motsetning til hos Chang og medarbeidere. Hvis layouten hadde vært like ryddig som i klassikeren (det som gjør det så raskt å slå opp i den), kunne det blitt toppkarakter. *Critical heart disease in infants and children* har en klar plass som lærebok for leger med interesse for intensivmedisinske problemer ved behandling hjertesykdommer hos barn. Den kan helt sikkert stimulere barneleger til å velge kardiologi som arbeidsområde.

Henrik Brun

Barnehjerteseksjonen
Barneklubben
Rikshospitalet-Radiumhospitalet